

<p>Opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014 - 2020</p>	<p>Cele RPO WP 2014 - 2020:</p> <p>Głównym celem RPO WP jest wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju województwa.</p> <p>Priorytety finansowania:</p> <p>Główne priorytety finansowania RPO WP 2014 – 2020 :</p> <ul style="list-style-type: none"> • finansowanie badań naukowych, wsparcie innowacyjnych przedsiębiorstw, rozwój instytucji otoczenia biznesu i e-usług oraz poprawa jakości kształcenia, • wspieranie działań dotyczących ochrony środowiska naturalnego oraz zrównoważonego i efektywnego wykorzystywania zasobów, dostosowania do zmian klimatu, budowy podstaw gospodarki niskoemisyjnej oraz wewnątrz regionalnej dostępności transportowej, • wspieranie działań prowadzących do zwiększenia zatrudnienia i dostępu do wysokiej jakości usług edukacyjnych, poprawy zdrowia, zasobów pracy oraz zwiększenia szans na włączenie/integrację i reintegrację społeczną osób i rodzin znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej i zawodowej. <p>Oczekiwane rezultaty (przykłady najważniejszych wskaźników rezultatu/produktu) – wskazane w pkt. 2.1</p>
<p>Dane kontaktowe</p>	<p>Zarząd Województwa Podkarpackiego Al. Łukasza Cieplińskiego 4 35-010 Rzeszów e-mail: marszalek@podkarpackie.pl</p>

1. Ogólna charakterystyka gospodarcza województwa podkarpackiego

Ogólna charakterystyka gospodarcza województwa podkarpackiego			
Wskaźnik	Rok	Jednostka	Wartość
Stolica			Rzeszów
Powierzchnia całkowita	2013	km ²	17 846
Populacja	2013	tysiące	2 129,3
Gęstość zaludnienia	2013	Os/ km ²	119
PKB na mieszkańca (ceny bieżące)	2013	PLN	26 801
Poland=100	2013	%	67,6
(EU27=100)	2013	%	44
Stopa bezrobocia	2013	BAEL – średnia roczna (%)	14,3

2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2014 - 2020

„Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014 -2020”, został zatwierdzony przez Komisję Europejską. Zgodnie z Umową Partnerstwa całkowita alokacja środków unijnych na RPO WP 2014 -2020 wynosi **2 114 243 760** euro w tym **1 519 517 194** euro EFRR i **594 726 566** euro EFS (ok. 2,6% budżetu polityki spójności dla Polski na lata 2014-2020).

Wielkość alokacji REACT-EU (I transza) na Program wynosi 24 639 433 euro, w tym środki na pomoc techniczną stanowią 985 577 euro. Natomiast wielkość II transzy REACT-EU wynosi 10 612 855 euro.

2.1 Główne cele szczegółowe RPO WP 2014 - 2020

OP	CT	PI	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu dla których wyznaczono wartość docelową
1	2	3	4	5
I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	1	1a	Zwiększone urynkowanie działalności badawczo rozwojowej	Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB (%)
		1b	Zwiększona działalność B+R przedsiębiorstw	Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do PKB Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB (%) BERD
	3	3a	Lepsze warunki do rozwoju MŚP	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB (%)
		3c	Ograniczony spadek udziału przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych

			Finansowanie kapitału obrotowego w celu utrzymania działalności przedsiębiorstwa	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw z sektora usług
II. Cyfrowe Podkarpackie	2	2c	Wyższa jakość i rozszerzony zakres usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną	Odsetek obywateli korzystających z e-administracji EAC
III. Czysta energia	4	4a	Zwiększony poziom produkcji energii z odnawialnych źródeł energii w generacji rozproszonej	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem
		4c	Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej	Sprzedaż energii ciepłej na cele komunalno-bytowe
		4e	Obniżona emisyjność pyłów w ośrodkach miejskich województwa	Stężenie pyłu zawieszonego PM10 w roku kalendarzowym
	6	6e	Lepsza jakość powietrza w ośrodkach miejskich województwa	Stężenie pyłu zawieszonego PM10 w roku kalendarzowym
IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	5	5b	Zwiększona odporność na zagrożenia wynikające ze zmian klimatu występujące na terenie województwa podkarpackiego	Łączne wydatki gmin i powiatów na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową na mieszkańca
	6	6a	Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie w województwie podkarpackim	Udział odebranych i zbieranych odpadów takich jak papier i tektura, metale, szkło oraz tworzywa sztuczne, w masie wszystkich odebranych i zebranych odpadów komunalnych w skali województwa
		6b	Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków
		6c	Podniesiona atrakcyjność kulturalna regionu i zwiększona dostępność dóbr kultury	Korzystający z teatrów, muzeów i bibliotek (ogółem) na 1000 mieszkańców
6d	Wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej regionie	Powierzchnia form ochrony przyrody objęta planami (parki krajobrazowe i rezerваты przyrody)		
V. Infrastruktura komunikacyjna	4	4e	Większe wykorzystanie transportu zbiorowego w miastach	Liczba przewozów pasażerskich komunikacją miejską w przeliczeniu na 1 mieszkańca obszarów miejskich województwa podkarpackiego
	7	7b	Lepsza dostępność transportowa województwa w ruchu drogowym	Wskaźnik Drogowej Dostępności Transportowej - WDDT II (syntetyczny)
		7c	Zwiększona ilość przewozów towarowych LHS na stacji Wola Baranowska	Wielkość przewozów towarowych LHS na stacji Wola Baranowska
		7d	Lepsza dostępność transportowa województwa w ruchu kolejowym	Wskaźnik Kolejowej Dostępności Transportowej – WKDT II (syntetyczny)
VI. Spójność przestrzenna i społeczna	8	8b	Poprawiona struktura zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach uzdrowiskowych	Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20 – 64 lat w województwie podkarpackim
	9	9a	Zwiększona dostępność i jakość usług zdrowotnych w regionie	Liczba porad udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej przypadających na jednego mieszkańca
			Lepsza dostępność usług społecznych skierowanych do osób starszych	Liczba gospodarstw korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej
	9b	Ograniczone problemy społeczne na terenach zdegradowanych	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym	
	10	10	Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lata objętych wychowaniem przedszkolnym
Lepsze warunki kształcenia zawodowego i ustawicznego			Osoby dorosłe w wieku 25-64 lata uczestniczące w kształceniu i szkoleniu. Zdawalność egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe wśród uczniów ZSZ	
Lepsze warunki edukacji ogólnokształcącej wspierające kluczowe umiejętności			Liczba osób odwiedzających Instytucje paramuzealne, w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach	
8	8i	Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy oraz poprawa sytuacji	Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	

VII. Regionalny rynek pracy			zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej
		Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa		Liczba osób odchodzących z rolnictwa pracujących po opuszczeniu programu
				Liczba osób pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
				Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego
		Poprawa sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych oraz ubogich pracujących.	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu	
	8iii	Zwiększenie liczby nowo utworzonych, trwałych mikroprzedsiębiorstw.	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	
	8iv	Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób mających utrudniony dostęp do rynku pracy z powodu sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3		Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego
				Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu
				Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS
	8v	Podniesienie kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców sektora MŚP i ich pracowników.		Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu.
			Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie	
8vi	Zwiększenie uczestnictwa w programach zdrowotnych zmierzające do utrzymania aktywności zawodowej	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu		
		Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu		
VIII. Integracja społeczna	9	9i	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia	Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne
				Liczb osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu
	Liczb osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu			
	9iv	Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Liczb osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	
Liczb osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujący 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)				
		Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu		

			Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych.	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu
		9v	Wzmocnienie roli podmiotów ekonomii społecznej w aktywizacji osób w niekorzystnej sytuacji oraz w dostarczaniu usług użyteczności społecznej w regionie	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych
IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie	10	10i	Zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS
			Wzrost kompetencji kluczowych uczniów w zakresie TIK, nauk matematyczno-przyrodniczych, języków obcych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu
				Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych
				Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych
		Wzrost kompetencji nauczycieli kształcenia ogólnego, w szczególności w zakresie wykorzystania TIK w nauczaniu	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	
			Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS	
		10iii	Wzrost kompetencji w obszarze TIK i języków obcych u osób dorosłych będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy	Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu
				Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu
				Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu
		10iv	Wzrost zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe poprzez poprawę jakości szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy oraz wzbogacenie oferty edukacyjnej szkół	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS				
Wzrost kwalifikacji osób dorosłych poprzez uczestnictwo w pozaszkolnych formach kształcenia	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu			
X. Pomoc techniczna		-	Średnioroczna liczba form szkoleniowych na jednego pracownika instytucji systemu wdrażania FE Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności Średni czas zatwierdzenia projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy)	
XI. REACT-EU			Przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność na kryzys wywołany pandemią COVID-19	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem Odsetek obywateli korzystających z e-administracji (EAC)
XII. Pomoc techniczna – REACT-EU			Realizacja adekwatnych i komplementarnych działań mających na celu wzmocnienie kompetencji beneficjentów, w tym potencjalnych beneficjentów,	Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów

		poprzez działania szkoleniowe, wsparcie realizacji i rozliczenia projektów	Odsetek mieszkańców województwa dostrzegających wpływ FE na rozwój województwa podkarpackiego
		Utrzymanie odpowiedniego stanu zatrudnienia w Instytucji Zarządzającej oraz zapewnienie sprawnej realizacji procesów przygotowania oraz obsługi wdrażania Programu Regionalnego 2021-2027.	Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności

2.2 Osie priorytetowe

Podział alokacji RPO(w euro)

LP.	Oś priorytetowa	CT/PI	Wsparcie UE	Wkład krajowy	Finansowanie ogółem	% alokacji całkowitej
1.	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	CT1, CT3 1a, 1b, 3a, 3c	374 834 353	66 147 240	440 981 593	17,44
2.	Cyfrowe podkarpackie	CT2 2c	70 889 172	12 509 854	83 399 026	3,30
3.	Czysta energia	CT4, CT6 4a, 4c, 4e, 6e	257 480 141	45 437 673	302 917 814	11,98
4.	Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	CT5, CT6 5b, 6a, 6b, 6c, 6d	184 433 397	32 547 071	216 980 468	8,58
5.	Infrastruktura komunikacyjna	CT7, CT4 7b, 7c, 7d, 4e	400 858 291	70 739 699	471 597 990	18,65
6.	Spójność przestrzenna i społeczna	CT8, CT9, CT10 8b, 9a, 9b, 10	231 021 840	40 768 561	271 790 401	10,75
7.	Regionalny rynek pracy	CT8 8i, 8iii, 8iv, 8v, 8vi	219 080 759	38 661 311	257 742 070	10,20
8.	Integracja społeczna	CT9 9i, 9iv, 9v	177 720 171	31 362 384	209 082 555	8,27

9.	Jakość edukacji i kompetencji w regionie	CT10 10i, 10iii, 10iv	119 222 616	21 655 267	140 877 883	5,55
10.	Pomoc techniczna	OP 10	78 703 020	13 888 769	92 591 789	3,66
11.	REACT - EU	OP 11	34 266 711		34 266 711	1,59
12.	Pomoc techniczna – REACT-EU	OP 12	985 577	173 926	1 159 503	0,05
	Razem		2 149 496 048	373 891 755	2 522 771 824	100

Alokacja na cele tematyczne

CT	EFRR	% alokacji całkowitej	EFS	% alokacji całkowitej	Razem
1	63 286 571	2,95	-	-	63 286 571
3	311 547 782	14,50	-	-	311 547 782
2	70 889 172	3,30	-	-	70 889 172
4	307 788 912	14,32	-	-	307 788 912
5	18 545 943	0,87	-	-	18 545 943
6	166 420 020	7,75	-	-	166 420 020
7	350 016 954	16,29	-	-	350 016 954
8	18 971 340	0,89	219 080 759	10,20	238 052 099
9	154 625 319	7,20	177 720 171	8,27	332 345 490
10	57 425 181	2,68	119 222 616	5,55	176 647 797
REACT-EU	34 266 711	1,60	-	-	34 266 711
Razem	1 553 783 905	72,35	516 023 546	24,02	2 069 807 451

2.3 Koncentracja tematyczna:

Wskazane w RPO WP 2014 – 2020 obszary koncentracji tematycznej wynikają z zapisów *Umowy Partnerstwa*.

Podstawą wyboru celów tematycznych realizowanych w ramach RPO WP 2014 - 2020 jest *Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2020*, która określa oraz wskazuje potencjały i bariery rozwoju województwa podkarpackiego w odniesieniu do strategicznych kierunków rozwoju regionu i uwarunkowań europejskich oraz krajowych. Istotne są również wnioski z diagnozy sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podkarpackiego.

Ustalona koncentracja tematyczna w ramach RPO WP 2014-2020 opiera się na działaniach zorientowanych na strategiczne dziedziny decydujące o konkurencyjności regionu w dłuższym

horyzoncie czasowym. Obszary tematyczne w ramach RPO WP 2014-2020, wraz z określonym podziałem środków, są istotne z punktu widzenia osiągania celów rozwojowych kraju (kreowania wzrostu i zatrudnienia) i wynikają z analizy czynników rozwoju terytorialnego wpływających na poziom konkurencyjności.

Podstawowym uzasadnieniem rozkładu środków w ramach RPO WP 2014 – 2020 jest konieczność realizacji trzech priorytetów strategii *Europa 2020 - strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*. Określając podział środków na poszczególne cele tematyczne i priorytety inwestycyjne w ramach RPO WP 2014 - 2020, wzięto również pod uwagę priorytety finansowania określone przez KE dla Polski w dokumencie *Stanowisko służb Komisji w sprawie opracowania umowy o partnerstwie i programów w Polsce na lata 2014–2020 (tzw. Position paper dla Polski)*, które odzwierciedlają wagę potrzeb w zakresie finansowania i potencjalny wkład we wzrost gospodarczy i zatrudnienie.

Wykazane w ramach RPO WP obszary wsparcia w szerszej perspektywie będą realizować cele *Strategii Rozwoju Kraju 2020* w zakresie zwiększania konkurencyjności gospodarki, poprawy spójności społecznej i terytorialnej oraz podnoszenia sprawności i efektywności państwa. Wpisują się również w cele rozwojowe strategii zintegrowanych, tj. *Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”*, *Strategii Sprawne Państwo*, *Strategii Rozwoju Transportu*, *Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko*, *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego*, *Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego* oraz *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020*, *Strategii Rozwoju Polski Wschodniej*. Ponadto z uwagi na szerokie uwzględnienie w ramach RPO WP wymiaru terytorialnego, Program wpisuje się w założenia *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*. Cele interwencji Programu są spójne również z *Krajowym Programem Reform*.

2.4 Zastosowanie instrumentów finansowych:

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 zakłada się zastosowanie instrumentów finansowych. Ta forma wsparcia pozwala na efektywniejsze wykorzystywanie środków publicznych oraz na przyciąganie kapitału prywatnego w celu współfinansowania przedsięwzięć. Instrumenty finansowe mają stanowić źródło finansowania dla inwestycji wykonalnych finansowo ale nie otrzymujących wystarczającego wsparcia finansowego na rynku.

W celu ustalenia zakresu zaangażowania instrumentów finansowych, typów instrumentów, a także warunków korzystania z tego typu wsparcia w RPO WP 2014 - 2020 przeprowadzono badanie ewaluacyjne, zgodnie z przepisami art. 37 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 możliwość zastosowania instrumentów finansowych przewidziano w następujących osiach priorytetowych:

- oś priorytetowa I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka

- **PI 3c** Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług

- oś priorytetowa VII. Regionalny rynek pracy

- **PI 8iii** Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Ponadto w ramach niżej wymienionych PI przewidziano ewentualne zastosowanie pomocy zwrotnej, o której mowa w art. 66 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.:

- oś priorytetowa I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka

- **PI 3a** Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości

- oś priorytetowa III. Czysta energia

- **PI 4a** Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

- **PI 4c** Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym

- oś priorytetowa IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego

- **PI 6a** - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie (poza punktami selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz projektami dotyczących składowisk).

2.5 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne:

Województwo podkarpackie ma korzystnie ukształtowaną, policentryczną sieć osadniczą, niestety siła oddziaływania miast na otaczające obszary funkcjonalne jest zdecydowanie niewystarczająca. ZIT realizowany będzie zgodnie z UP na obszarze ROF. Zakłada się oparcie interwencji na strategii terytorialnej, realizowanej poprzez wiązki projektów, przy równoczesnym zachowaniu sektorowych zasad i warunków wsparcia właściwych dla poszczególnych tematycznych PI.

Poprzez realizację ZIT interwencja RPO WP zostanie skierowana na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej Rzeszowa, co w efekcie doprowadzi do umocnienia pozycji ROF.

2.6 Szacunkowa wysokość środków na cele związane ze zmianami klimatu:

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020, na cele związane ze zmianą klimatu zaplanowano wsparcie w wysokości **368 782 413** euro, co stanowi **17,15%** udziału w całości alokacji na Program.

2.7 Duże projekty:

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 nie przewiduje się wsparcia dużych projektów w rozumieniu art. 100 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.